

Kirje

20.2.2020

VN/10445/2019

VN/10445/2019-VM-21

VM/Valtionhallinnon kehittämisosasto

JulkICT:n lausunto VKO:lle Senaattikiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä

Valtionhallinnon kehittämisosasto on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksen keskeisenä sisältönä on ehdotus Puolustushallinnon rakennuslaitoksesta annetun lainsäädännön kumoaminen ja toiminnan siirtyminen liikelaitosmuotoon Senaatti-konserniin. Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniikan osaston (JULKICT) näkemyksen mukaan osaston toimialan osalta keskeiset muutokset liittyvät ICT-palveluiden hyödyntämiseen valtion konsernin sisällä sekä turvallisuusverkko toiminnan palveluiden hyödyntämiseen.

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniikan osasto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Pääasialliset vaikutukset: Taloudelliset vaikutukset

JULKICT osasto näkee järkevänä yhtenäistää valtion kiinteistöjen hallintaan ja kiinteistöpalveluihin liittyvän tietojärjestelmäkokonaisuuden ja hyödyntää siitä saatavan taloudellisen potentiaalin. Muutoksen yhteydessä tulee kuitenkin tarkasti arvioida yhtenäistämistä suhteessa saavutettavaan taloudelliseen potentiaaliin. Päällekkäisten järjestelmien osalta muutos on perusteltu. Yhtenäinen ICT-tuotanto edellyttää Senaatti-konsernin sisäisen tietohallinnon organisoitumista yhtenäisellä tavalla, jotta kokonaisuuden hallinta on mahdollista. Tämä tarkoittaa käytännössä konsernin yhteistä tietohallintoa.

2. Säädoskohtaiset perustelut: Laki Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä

Ehdotuksen 2§ 2. momentissa esitetään Senaatti-konsernille mahdollisuus tarjota palveluita vähäisessä määrin myös valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) 2§:ssä tarkoitettujen asiakkaiden lisäksi muille asiakkaille. Valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniikan palveluiden tuottamiseksi voi olla jatkossa tarvetta hyödyntää Puolustuskiinteistöjen tarjoamia ko. palveluiden tuottamiseen tarvittavia tiloja. Palveluiden tuottamisesta voivat vastata jatkossa myös markkinatoimijat. Valtion yhteisen tieto- ja viestintätekniikan palveluiden tuottamiseen liittyvä järjestämisvastuu on viranomaisella, joten tässä kuvattu tilojen käyttäminen perustuu järjestäjän päätökseen hyödyntää tiloja. Ehdotusta pidetään hyvänä.

Ehdotuksen 2§ 3. momentin mukaan Senaatti-kiinteistöt ja Puolustuskiinteistöt tuottavat osan liikelaitosten tarvitsemista tai asiakkailleen tuottamista palveluista konsernissa keskitetysti. Senaatti-kiinteistöt vastaa näiden palveluiden toimivuudesta. VM JULKICT katsoo, että esim. tietohallinto- ja tiedonhallintotoiminnot ovat sellaisia, että niiden järjestäminen on tarkoituksenmukaista toteuttaa konsernipalveluna. Tällä varmistettaisiin ICT-palveluiden yhteentoimivuus ja voitaisiin välttää päällekkäisiä ratkaisuja. VM JULKICT suosittelee myös, että nykyinen Valtorin TUVE-palveluiden käyttöön liittyvä asiakkuus, mikäli sitä päätetään jatkaa, hoidettaisiin koko konsernin osalta keskitetysti.

VM JULKICT arvioi, että Puolustushallinnon Rakennuslaitoksen ja Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin välisiä sopimuksia ei voida siirtää sellaisenaan

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

valtiovarainministerio@vm.fi

Puolustuskiinteistölle vaan palveluiden tuottamisesta välttämättömiltä osin siirtymäaikana on sovittava erikseen. Mikäli Valtorin tuottamia palveluita on tarpeen käyttää myös jatkossa, on otettava huomioon, että Valtori toimii palvelutuottajana vain valtion viranomaisille, mutta turvallisuusverkon palveluiden osalta myös VM:n erikseen hyväksymille toimijoille, joiden tehtävät liittyvät julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain 2§:n mukaisiin toimintoihin. Puolustushallinnon Rakennuslaitos on hyväksytty turvallisuusverkon käyttäjäksi ja käyttöönottoprojekti on edelleen käynnissä. Mikäli turvallisuusverkon palveluja halutaan käyttää muutoksen jälkeen, on käyttöoikeus haettava uudelleen ennen siirtoa. VM JULKICT katsoo, että TUVE-palveluiden käyttöoikeuden siirto on mahdollista lisätä myös lain siirtymäsäännökseen.

Hallituksen esityksen voimaantuloajaksi on esitetty 1.1.2021, jolloin toiminnot siirtyisivät Puolustuskiinteistölle. VM JULKICT tuo esille, että siirron valmistelujen yhteydessä on tullut esille kriittisiä tietojärjestelmiin liittyviä muutostöitä, joilla on vaikutusta myös Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin vuoden 2020 tehtäviin. Esille tulleet tehtävät eivät ole olleet tiedossa vuoden 2020 työsuunnittelua ja resurssivarauksia tehtäessä, joten niiden tekeminen asetetussa aikataulussa saattaa olla vaikeaa. VM JULKICT katsoo, että mikäli Valtorin tehtäviä tulee tarve priorisoida Puolustuskiinteistöjen perustamisen takia, on asiassa kuultava erityisesti turvallisuusverkon käyttäjiä, joilla on useita projekteja käynnissä, joissa Valtorilla on merkittävä rooli. VM JULKICT esittääkin, että viimeistään eduskuntakäsittelyn aikana aikataulua on oltava mahdollista tarkistaa, jotta kriittiset toimintaan vaikuttavat ICT-järjestelmien muutokset saadaan tehtyä.

3. Muutos lakiin julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta

Hallituksen esityksen kohdassa 8.3 on esitetty muutosta lakiin julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta (myöh. TUVE- laki). Muutos kohdistuu lain 7§:n 2. momenttiin - Verko- ja infrastruktuuripalvelujen tuottajan tehtävät. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus Rakennuslaitokseen korvattaisiin viittauksella Puolustuskiinteistöihin. VM JULKICT tuo esille, että vaikka muutos ei sinällään muuta aiempia vastuita, on kuitenkin olennaista ottaa huomioon, että Puolustuskiinteistölle tulee erityisiä vastuita myös TUVE-laista. Muutoksen jälkeen Puolustuskiinteistöt toimisi turvallisuusverkon palvelutuottajan alihankkijana. Tämä asettaa Puolustuskiinteistölle TUVE-lain:n 12§:n mukaisen velvoitteen, että sillä on oltava riittävät rahoituskelliset ja taloudelliset edellytykset sekä tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys alihankinnan toteuttamiseen. Puolustuskiinteistöjen on tehtävää hoitaessaan täytettävä turvallisuusverkon turvallisuutta, valmiutta, varautumista ja jatkuvuutta koskevat vaatimukset. Turvallisuusverkon palvelutuottajan ja Puolustuskiinteistön välisessä toimeksiantosopimuksessa on erityisesti varmistettava normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeustilanteiden hallintamenettelyt.

4. Tietoturvaluokitteluvollisuus

Jos arvioidaan että Senaatti-konsernilla tai Puolustuskiinteistöillä on käsiteltävänä lain julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) säädetyllä tavalla viranomaisen turvallisuusluokittelemia asiakirjoja, niin lakeihin Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä ehdotetaan harkittavaksi lisäyksenä Senaatti-konsernille tai Puolustuskiinteistöille velvollisuus asiakirjojen turvallisuusluokitteluun laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta säädetyin edellytyksin.

ICT-johtaja, ylijohtaja

Anna-Maija Karjalainen

neuvotteleva virkamies

Tommi Kangasaho

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi